

Prometheus ja Pandora

Varhaisten kreikkalaisten mukaan ihmisen luojat olivat Zeus ja Prometheus. Prometheus oli titaani, yksi niistä vanhoista jumalista, jotka olivat auttaneet Zeusta tämän taistellessa Kronosta vastaan. Prometheus muovaili ensimmäiset ihmiset savesta ja asetti nämä kävelemään pystyasennossa, jumalia kohti katsellen. Zeus antoi niille elämän henkäyksen.

Ensimmäiset miehet ja naiset olivat vielä alkeellisia olennoita. Puisilla jousillaan, luusta tehdyillä kirveillään ja veitsillään he saalistivat riistaa ravinnokeeseen ja viljelivät niitä harvoja kasveja, joita pystyivät kasvattamaan. He eivät tunteet tulta, joten ruoka syötiin raakana, ja pitääkseen talven kylmyyden loitolla he kietoutuivat paksuihin taljoihin. Koska heillä ei ollut uuneja, he eivät pystyneet kovettamaan savea astioiksi, eivätkä liioin pystyneet käsittelemään metalleja saadakseen tehokkaita työkaluja ja aseita.

Zeulle oli mieleen, että ihmiset pysyisivätkin tällaisina, hän näet pelkäsi, että joku heistä saattaisi kehittyä kilpailemaan hänen kanssaan vallasta. Huomaavaisempi Prometheus oli oppinut rakastamaan ihmisiä. Hän tiesi, että hänen avullaan nämä voisivat kehittyä alkeelliselta tasoltaan korkeammalle.

”Heille on opetettava tulenteon salaisuus”, hän sanoi Zeulle, ”muuten he ovat avuttomia kuin lapset. Meidän on vietävä loppuun se minkä olemme aloittaneet.”

Zeus pysyi kuitenkin lujana ja vastasi: ”Heillä ei ole tietoa paremmasta, joten miksi me kantaisimme huolta?”

Prometheus käsitti, että ei koskaan saisi Zeusta omalle kannalleen, niinpä hän meni salaa Olympokselle, missä tulet paloivat yötä päivää, ja sytytti soihdun. Sillä hän kuumensi hiilenpalasen punahehkuiseksi. Hehkuvan hiilen hän kätki lähistöllä kasvavan fenkolin onttoon uurteiseen varteen, ja puhallettuaan soihdun sammuksiin hän hiipi huomaamattomasti tiehensä fenkolinvarsi väippansa alle piilotettuna.

Tästä hiilellä sytytetystä ensimmäisestä maanpäällisestä tulesta ihmiset virittivät paljon muita tulia, ja Prometheus opetti heille miten he voivat parhaiten käyttää tulta hyödykseen. Hän auttoi heitä muillakin tavoin. Niinpä esimerkiksi uhrattaessa oli parhaat lihapalat aina varattu jumalille. Prometheus teki kuitenkin tempun, jolla varmisti, että ihminen sai ihmiselle kuuluvan osan. Hän jakoi härän lihat kahteen yhtä isoon erään. Toisessa erässä olivat kuitenkin